

Kodeks korporativnog upravljanja

1. CILJEVI I TEMELJNA NAČELA

OTP banka d.d. (dalje: Banka) kao kreditna institucija svjesna je važnosti odgovornog i etički utemeljenog ponašanja poslovnih subjekata kao nužnog preduvjeta za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije između poslovnih partnera te za učinkovito funkcioniranje tržišta.

Stoga Banka razvija svoje poslovanje i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, ključnim internim aktima i poslovnom praksom doprinijeti transparentom i učinkovitim poslovanju i kvalitetnijim vezama s poslovnom sredinom u kojoj ostvaruje svoje poslovanje.

Adekvatno korporativno upravljanje u Banci uključuje:

1. jasan organizacijski ustroj s dobro definiranim ovlastima i odgovornostima;
2. djelotvorne postupke utvrđivanja, mjerenja i praćenja rizika te izvještavanja kojima je ili kojima bi mogla biti izložena Banka;
3. odgovarajuće mehanizme unutarnjih kontrola koji uključuju i razborite administrativne i računovodstvene procedure, strategije i procedure za stalnu procjenu i pregled iznosa, sastava i rasporeda internoga kapitala potrebnog za pokriće sadašnjih i budućih rizika;
4. udovoljavanje općim zahtjevima transparentnosti
5. ispunjavanje obveza i odgovornosti prema dioničarima, zaposlenicima i ostalim zainteresiranim stranama;
6. sigurno i stabilno poslovanje u skladu sa zakonima i regulativom.

Odgovorno upravljanje u Banci smatra se suštinskim dijelom identiteta Banke te stoga Banka drži da se dobro korporativno upravljanje ostvaruje ne samo potpunim ispunjenjem regulatornih zahtjeva, već proizlazi i iz korporativne kulture uvriježene u Banci te osobnog integriteta svih zaposlenih u Banci.

Temeljna načela korporativnog upravljanja Banke su:

1. transparentnost poslovanja;
2. jasno razrađene procedure rada;
3. izbjegavanje sukoba interesa;

4. efikasna unutarnja kontrola;
5. efikasan sustav odgovornosti.

Svako tumačenje odredaba ovog Kodeksa treba se voditi ponajprije postizanjem naprijed navedenih ciljeva i poštivanjem spomenutih načela.

Banka je dužna pratiti, nakon implementacije standarda Grupe, napretke ciljeva i/ili ograničenja koji se odnose na okolišne, društvene i upravljačke (ESG) rizike institucije, zajedno s razumijevanjem posebnih elemenata ESG rizika i dugoročnim pogledom na financijske rizike koji mogu proizaći i mimo standardnih horizonta poslovnog planiranja, slijedom čega je nužno integrirati navedene rizike u poslovne modele i strategije Banke.

2. JAVNA OBJAVA

Osim podataka koje je dužna objaviti sukladno zakonima i drugim propisima, Banka će javno objaviti i time staviti na raspolaganje svim zainteresiranim stranama bitne podatke o radu i djelovanju Banke, a što se prvenstveno odnosi na financijska izvješća, kao najvažniji i najcjelovitiji izvor podataka o Banci, te Godišnje izvješće. Kodeks korporativnog upravljanja ili Izjava o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja će se objavljivati u Godišnjem izvješću.

Ukoliko dionice Banke budu kotirale i njima se bude trgovalo na uređenom tržištu vrijednosnih papira, Banka će:

1. objaviti svaku promjenu u pravima iz izdanih dionica ili drugih izdanih vrijednosnih papira;
2. objaviti sve njoj poznate podatke o dionicama i drugim vrijednosnim papirima Banke u vlasništvu svakog pojedinog člana Nadzornog odbora ili člana Uprave;
3. javno objaviti i sve druge podatke koji se mogu smatrati bitnima u odnosu na Banku, njezin financijski položaj, rezultate poslovanja, vlasničku strukturu i upravljanje;
4. sve kategorije informacija objavljivati na jasan i nedvosmislen način te omogućiti jednak i pravovremen pristup informacijama svim zainteresiranim stranama;
5. sve informacije koje mogu biti od utjecaja na donošenje odluke o ulaganju u dionice i druge vrijednosne papire Banke objaviti odmah, obuhvaćajući u jednakoj mjeri pozitivne i negativne informacije, s ciljem da se ulagatelju omogući potpuno razumijevanje i pravilna ocjena stanja Banke.

Javne objave provode se na način propisan zakonom ili Statutom Banke, a Banka osigurava i objavu informacija putem vlastite web stranice i Interneta.

3. ORGANI BANKE

Organi Banke koji osiguravaju provedbu dobre prakse korporativnog upravljanja su:

1. Glavna skupština
2. Nadzorni odbor

3. Uprava

3.1 Glavna skupština

Glavna skupština je organ Banke putem kojeg dioničari ostvaruju svoja glavna upravljačka prava odlučujući o poslovima Banke koji su u njihovoj nadležnosti.

Odluke koje donosi Glavna skupština propisane su zakonom i Statutom Banke.

Glavna skupština Banke održava se prema potrebi, a najmanje jednom godišnje te uvijek kad to zahtijevaju interesi društva.

Glavnu skupštinu saziva Uprava, a može je sazvati i Nadzorni odbor, u slučajevima propisanim zakonom i kada to ocijeni za potrebno.

Glavna skupština se saziva i kad to zatraže dioničari koji pojedinačno ili zajedno imaju udjele u visini od najmanje 1/20 (jedne dvadesetine) temeljnog kapitala Banke, uz uvjet da je Uprava bila obaviještena o razlogu sazivanja Glavne skupštine.

Dioničari Banke odlučuju o svojim pravima i obvezama na Glavnoj skupštini sukladno odredbama zakona i Statuta.

Dioničari Banke moraju ispuniti zakonom te Statutom utvrđene uvjete za sudjelovanje na Glavnoj skupštini.

Svaka dionica, osim dionica bez prava glasa, daje dioničaru pravo na jedan glas, razmjerno nominalnom iznosu svake dionice.

Banka izdaje dionice koje glase na ime, a po sadržaju prava koje daju, redovne i povlaštene dionice.

Banka će na isti način i pod jednakim uvjetima postupati prema svim dioničarima, neovisno o broju dionica kojima raspolažu te dati isti tretman ulagateljima bez obzira na to radi li se o individualnom ili institucionalnom ulagatelju.

Glavna skupština donosi odluke glasovanjem dioničara nazočnih na Glavnoj skupštini osobno ili putem punomoćnika.

Glavna skupština će imati kvorum ako su na njoj nazočni (osobno ili putem punomoćnika) dioničari koji predstavljaju najmanje 50% (pedeset posto) temeljnog kapitala Banke.

Glavna skupština donosi odluke običnom većinom danih glasova, osim za donošenje odluka za koje je zakonom i Statutom određena posebna većina.

Pravo sudjelovanja na Glavnoj skupštini i korištenje pravom glasa dioničar može ostvariti i putem punomoćnika, pravne ili fizičke osobe.

Punomoć mora biti izdana i potvrđena u obliku koji propiše Uprava i ovjerena od strane javnog bilježnika.

3.2 Nadzorni odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Banke.

Nadležnost Nadzornog odbora utvrđena je zakonom, Statutom i drugim aktima Banke.

Nadzorni odbor ovlašten je pregledavati poslovne knjige i svu dokumentaciju i imovinu Banke uključujući novac i vrijednosne papire, koje i kada to bude smatrao potrebnim.

Članovi Nadzornog odbora dužni su djelovati u interesu Banke te pri tome čuvati poslovnu i bankarsku tajnu i postupati s pažnjom dobrog gospodarstvenika.

Članovi Nadzornog odbora moraju posvetiti dovoljno vremena svojim obvezama u Banci te voditi poslove u dobroj namjeri, na temelju cjelovitih i pouzdanih informacija.

Na sjednicama Nadzornog odbora, Nadzorni odbor pregledava politike, raspravlja ključna pitanja s Upravom Banke, nadzire postavljene ciljeve te ocjenjuje učinkovitost upravljanja i provodi potrebne izmjene.

Nadzorni odbor ima od 5 (pet) do 9 (devet) članova, s time da mora imati strukturu u skladu s odredbama Zakona o kreditnim institucijama i odredbama Politike o ciljanoj strukturi Nadzornog odbora OTP banke d.d...

Članove Nadzornog odbora bira Glavna skupština, uz pribavljenu prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

Članovi Nadzornog odbora između sebe biraju predsjednika Nadzornog odbora i njegova zamjenika.

Mandat svakog pojedinog člana Nadzornog odbora traje najviše 3 godine računajući od dana stupanja na snagu odluke Glavne skupštine o izboru člana Nadzornog odbora.

Članovi Nadzornog odbora mogu biti ponovo izabrani.

Nadzorni odbor djeluje na svojim sjednicama.

Sjednicama Nadzornog odbora predsjedava predsjednik Nadzornog odbora ili njegov zamjenik.

Nadzorni odbor može valjano odlučivati ako su na sjednici nazočna najmanje polovica članova, a svaki član Nadzornog odbora ima jedan glas.

Nadzorni odbor može donositi odluke i bez održavanja sjednice davanjem glasa pismom, telefaksom i korištenjem drugih za to predviđenih tehničkih mogućnosti ukoliko se tome ne usprotivi niti jedan član Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor donosi Poslovnik kojim se uređuje saziv i održavanje sjednica, postupak odlučivanja, položaj odbora i njihova ovlaštenja.

Uprava Banke određenu vrstu poslova može obavljati samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

3.2.1 Revizijski odbor

Sukladno zakonu, Nadzorni odbor osniva Revizijski odbor i imenuje članove Revizijskog odbora.

Nadležnost Revizijskog odbora određena je odredbama Zakona o reviziji te Zakona o kreditnim institucijama.

Rad Revizijskog odbora pobliže je uređen Poslovníkom o radu Revizijskog odbora.

Revizijski odbor uvijek ima neparan broj članova

3.2.2 Odbor za primitke

Sukladno zakonu, Nadzorni odbor osniva Odbor za primitke i imenuje članove Odbora za primitke.

Nadležnost Odbora za primitke određena je odredbama Zakona o kreditnim institucijama te odlukom Hrvatske narodne banke.

Rad Odbora za primitke pobliže je uređen Poslovníkom o radu Odbora za primitke.

3.2.3 Odbor za imenovanja

Sukladno zakonu, Nadzorni odbor osniva Odbor za imenovanja i imenuje članove Odbora za imenovanja.

Nadležnost Odbora za imenovanja određena je odredbama Zakona o kreditnim institucijama.

Rad Odbora za imenovanja pobliže je uređen Poslovníkom o radu Odbora za imenovanja.

3.2.4 Odbor za rizike

Sukladno zakonu, Nadzorni odbor osniva Odbor za rizike i imenuje članove Odbora za rizike.

Nadležnost Odbora za rizike određena je odredbama Zakona o kreditnim institucijama.

Rad Odbora za rizike pobliže je uređen Poslovníkom o radu Odbora za rizike.

3.3 Uprava

Uprava Banke je odgovorna za vođenje poslova društva te poslove društva vodi zajednički.

Banku zastupaju predsjednik Uprave i članovi Uprave pojedinačno i samostalno.

Banku može zastupati prokurist, ali samo zajedno s članom Uprave.

Uprava donosi odluke običnom većinom glasova svih svojih članova danim osobno, telefonom, u pisanom obliku, putem telefaksa, putem sustava e-Uprave ili sličnog specijaliziranog informatičkog sustava, putem videokonferencije ili e-maila pod uvjetom da su svi članovi suglasni.

Uprava Banke ima od 2 (dva) do 7 (sedam) članova koje imenuje Nadzorni odbor po pribavljenoj prethodnoj suglasnosti HNB-a za obavljanje funkcije predsjednika ili člana Uprave, s time da mora imati strukturu u skladu s odredbama Politike o ciljanoj strukturi Uprave OTP banke d.d..

Član Uprave može biti svaka osoba koja ispunjava uvjete iz Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o kreditnim institucijama.

Članovi Uprave imenuju se za razdoblje ne duže od 5 (pet) godina, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Pri imenovanju članova Uprave mora se težiti da članovi Uprave imaju:

- iskustvo u vođenju bankarskih poslova,
- razvijene organizacijske vještine,
- iskustvo u prepoznavanju i nadziranju rizika te rješavanju kriznih situacija,

- poznavanje računovodstva i financija,
- poznavanje područja djelatnosti Banke,
- poznavanje nacionalnog i međunarodnog tržišta novca,
- povezuju sve interese unutar Banke,
- osobnost kojom doprinose ostvarivanju ciljeva Banke,
- znanje dobre prakse korporacijskog upravljanja,
- stratešku viziju.

Uprava donosi Poslovnik o svom radu, jednoglasno i po prethodno pribavljenoj suglasnosti Nadzornog odbora.

Djelokrug rada i odgovornosti Uprave, obuhvaća poslove u skladu sa zakonom, Statutom i Poslovnikom o radu Uprave.

S ciljem pripreme i provođenja odluka koje Uprava Banke donosi u okviru svojih ovlaštenja Uprava Banke je ustrojila 7 Odbora.

Odbori Uprave Banke su: IT & Poslovno projektni odbor, Odbor za investicije, Odbor za operativni rizik, Odbor za oporavak bilance, Odbor za praćenje kreditnog portfelja, Odbor za razvoj proizvoda i cijene i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Ustrojstvo, nadležnost, način rada te način sazivanja i održavanja predmetnih Odbora propisani su Poslovnice o radu svakog pojedinog odbora, a koje usvaja Uprava Banke.

Za vrijeme svoga mandata član Uprave ne može bez prethodne suglasnosti Nadzornog odbora:

- a) zaposliti se, preuzeti mandat ili angažman u drugom društvu ili banci, osim ukoliko se radi o društvu kćeri o čemu su članovi Uprave dužni dostaviti Nadzornom odboru informaciju u pisanom obliku i to na prvoj sljedećoj sjednici Nadzornog odbora nakon njihova imenovanja;
- b) u svoje ime i za svoj račun neposredno ili posredno biti zainteresiran ili sudjelovati u poslovnim aktivnostima koje su vezane za poslovne aktivnosti Banke;
- c) preuzeti članstvo u nekom ortastvu/društvu s ograničenom odgovornošću;
- d) izravno ili neizravno, imati, voditi, ugovoriti, uložiti ili steći dionice, ili sudjelovati na neki drugi način u bilo kojoj poslovnoj aktivnosti ili poduzeću, koje bi predstavljalo konkurenciju poslovanju Banke.

Za vrijeme svog mandata član Uprave ne može bez suglasnosti Nadzornog odbora sudjelovati u odlučivanju ili sklapanju pravnog posla ako:

- a) je zastupnik po zakonu, zakonski zastupnik, prokurist ili punomoćnik druge ugovorne strane;
- b) mu je druga ugovorna strana ili zastupnik po zakonu, zakonski zastupnik, prokurist ili punomoćnik druge ugovorne strane srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do drugog

stupnja ili mu je bračni drug, izvanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije, ili je posvojitelj ili posvojenik druge ugovorne strane, njezina zastupnika po zakonu, zakonskog zastupnika, prokurista ili punomoćnika;

c) vezano uz pravni posao o kojem se odlučuje ili se sklapa postoji sukob interesa između člana Uprave i društva.

4. ODNOSI UPRAVE, NADZORNOG ODBORA I DRUŠTVA

Uprava i Nadzorni odbor utvrđuju strateške ciljeve i korporativne vrijednosti Banke s kojima upoznaju sve zaposlenike.

Uprava Banke, uz suglasnost Nadzornog odbora, usvaja strategiju i Politiku rizika.

Banka osigurava razumljiv, transparentan i dokumentiran postupak donošenja odluka, a podjela odgovornosti i nadležnosti unutar Banke mora biti jasna.

Banka pismeno jasno definira ovlasti i ključne odgovornosti Uprave, Nadzornog odbora, zaposlenika, odbora i savjetodavnih tijela u Banci.

Uprava Banke i Nadzorni odbor dužni su surađivati u najboljem interesu Banke i zajednički raspravljati i postići sporazum o strateškim odrednicama poslovanja Banke.

Članovi Uprave i Nadzornog odbora u svakodnevnom poslovanju izbjegavaju sukoba interesa ili mogući sukob interesa, uključujući i nenamjensko korištenje imovine Banke i zlouporabu u transakcijama s povezanim osobama.

Uprava je dužna pravodobno i cjelovito izvješćivati Nadzorni odbor o svim činjenicama i okolnostima koje mogu biti od utjecaja na poslovanje, financijski položaj i stanje imovine Banke te dati pristup svim potrebnim podacima i dokumentima potrebnim za obavljanje njihovih nadležnosti.

Članovi Uprave i Nadzornog odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad.

Nadzorni odbor zaključuje ugovor sa članovima Uprave, radi reguliranja međusobnih prava i obveza.

Članovima Nadzornog odbora pripada nagrada za njihov rad, čiju visinu određuje Glavna skupština. Visina nagrade može se odrediti različito za pojedine članove Nadzornog odbora, sukladno povjerenim im poslovima.

4.1 Sukob interesa

Sukob interesa postoji kod člana Nadzornog odbora, odnosno kod člana Uprave, koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se iz činjenice njegove povezanosti sa drugim društvima, osobama ili poslovima može pretpostaviti da može imati interesa ili sklonosti koji se nužno ne podudaraju s interesima Banke.

Članovi Uprave i Nadzornog odbora ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi Uprave odnosno članovi Nadzornog odbora ili s njima povezane osobe i Banka ili s njom povezane osobe biti će na tržišnoj osnovi, posebno glede rokova, kamata, jamstava i slično.

Sve ugovore ili sporazume između člana Nadzornog odbora, odnosno člana Uprave i Banke prethodno će odobriti Nadzorni odbor.

4.2 Zabrana konkurencije

Članovi Uprave odnosno Nadzornog odbora ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba, obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Banka, kao i savjetovati osobe koje se mogu smatrati konkurentima Banke.

Članovi Uprave i članovi Nadzornog odbora ne smiju imati značajan udio u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim Banci.

5. NEZAVISNI VANJSKI REVIZOR

Banka je svjesna značaja i uloge revizije za uspješnost korporativnog upravljanja te zakonitost i transparentnost u odvijanju svih poslovnih procesa u Banci.

Banka je dužna imati nezavisnog vanjskog revizora kao važan čimbenik korporativnog upravljanja, kako bi se osiguralo da financijska izvješća adekvatno odražavaju stvarno stanje Banke u cjelini.

Vanjski revizor će prije potpisivanja Ugovora o godišnjoj reviziji financijskih izvješća odnosno prije donošenja odluke o izboru revizora, dostaviti Banci izjavu o neovisnosti revizora prema Banci sukladno Zakonu o kreditnim institucijama i Zakonu o reviziji.

Nezavisnim vanjskim revizorom će se smatrati revizor koji nije vlasnički ili interesno povezan sa Bankom te ne pruža, sam ili putem povezanih osoba, nikakve druge usluge Banci.

Nezavisni vanjski revizor je dužan, na što jasniji mogući način i nedvojbeno izraziti svoje mišljenje o tome odražavaju li financijska izvješća koja priprema uprava, na adekvatan način, stanje kapitala i financijsko i imovinsko stanje Banke te rezultate za određeno vremensko razdoblje.

6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Banka osigurava odgovarajući sustav unutarnjih kontrola, a koji omogućava Banci pravodobno praćenje i otkrivanje svakog materijalnog rizika kojemu jest ili može biti izložena u svom poslovanju.

Uprava je odgovorna za razvijanje i održavanje sustava koji omogućuje djelotvorno poslovanje, odgovarajuću kontrolu rizika, pouzdanost financijskih i nefinancijskih informacija te usklađenost poslovanja Banke sa zakonima, regulativom i internim aktima Banke.

U provođenju spomenutih kontrolnih mjera, izravno ili neizravno integriranih u poslovne procese, uz članove Uprave i Nadzornog odbora sudjeluju i zaposlenici i svi organizacijski oblici Banke.

Sustav unutarnjih kontrola u Banci ostvaruje se kroz tri međusobno neovisne funkcije:

1. funkciju praćenja rizika;
2. funkciju praćenja usklađenosti;

3. funkciju unutarnje revizije.

Pri uspostavi navedenih funkcija Uprava Banke treba poštovati sljedeća načela:

1. sve tri funkcije moraju biti nezavisne jedna od druge;
2. sve tri funkcije moraju biti neovisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje;
3. izbjegavanje sukoba interesa;
4. svaka od njih neovisno i izravno izvještava o svome radu osobe i/ili tijela u skladu sa zakonima, propisima i internim aktima Banke;
5. Uprava treba zaposliti dovoljan broj osoba kvalificiranih za obavljanje svake navedene funkcije.

7. POSLOVNE KNJIGE I FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

Banka vodi poslovne knjige i ostalu poslovnu dokumentaciju i evidencije, vrednuje imovinu i obveze te sastavlja i objavljuje godišnje financijske izvještaje i godišnje izvješće u skladu sa važećim propisima i standardima struke.

Banka vodi poslovne knjige i ostalu poslovnu dokumentaciju i evidencije na način koji omogućuje u bilo koje vrijeme provjeru posluje li Banka u skladu sa važećim propisima i standardima struke.

8. RIZICI

Banka upravlja rizicima provođenjem postupaka i metoda za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje i praćenje rizika, uključujući i izvješćivanje o rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

Postupke, kriterije i načine mjerenja, procjene i upravljanja rizicima Banka propisuje svojim aktima, u skladu sa zakonskim propisima, standardima i pravilima struke.

Upravljanje rizicima uključuje stalno utvrđivanje, mjerenje, procjenu i izvještavanje o svim materijalno značajnim rizicima kojim je izložena ili kojima može biti izložena Banka.

Politika rizika povezana je sa strategijom Banke, a obuhvaća definiranje vrsta i stupnja rizika koje je Banka voljan prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve.

Banka u pisanom obliku ima politike i procedure za upravljanje rizicima, koje se ažuriraju i čija primjena se nadzire.

9. TRANSPARENTNO I PRAVODOBNO IZVJEŠĆIVANJE

Banka objavljuje podatke i informacije o korporativnom upravljanju na temelju zakonskih propisa i dobrih praksa.

Informacije koje se objavljuju moraju biti točne, relevantne, pravodobne i dostupne, kako bi se zadovoljile potrebe svih zainteresiranih strana.

Banka poseban naglasak stavlja na transparentno i pravodobno izvješćivanje, kako u odnosu na klijenta Banke tako i u odnosu na dioničare Banke, kao i svaku drugu zainteresiranu osobu.

10. IZJAVA O PRIDRŽAVANJU KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Dionicama Banke se ne trguje na uređenom tržištu vrijednosnih papira, odnosno iste ne kotiraju na burzi.

Ukoliko dionice Banke budu kotirale i njima se bude trgovalo na uređenom tržištu vrijednosnih papira, Uprava i Nadzorni odbor Banke osigurat će da Uprava u posebnom odjeljku godišnjeg izvješća navede podatke propisane člankom 272.p Zakona o trgovačkim društvima.

U godišnje izvješće Banka će, sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu uvrstiti i izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja koje koristi.